

december 2024

PO kraj

Ako pomôcť rodinám v núdzi | str. 14

POKOJNÉ VIANOCE

a šťastný nový rok!

JUBILEJNÝ 20. ROČNÍK
CENY PSK spoznal
výnimočné osobnosti

str. 6

TOP INVESTÍCIE roka 2024 | str. 3

VIANOČNÁ ROZPRÁVKA
na hrade Ľubovňa už na Štedrý deň | str. 16

*Drahí
obyvatelia kraja,*

vianočný čas je pre nás najmä časom nádeje, radosti a pokoja. Bezpochyby je najkrajším a najočakávanejším obdobím v roku, kedy o niečo viac otvárame svoje srdcia druhým a sme všetci vnímavejší a citlivejší k ľudským hodnotám i k sebe navzájom. Konečne sa v našom každodennom kolobehu aspoň na okamih zastavíme a pookrejeme v kruhu našich blízkych a so svojimi rodinami či známymi. Naberíme nové impulzy i energiu do nového roku i nových začiatkov...

Aj vo výkone verejnej služby majú byť na prvom mieste pokora, ľudskosť a úcta k druhému. Vtedy sa táto služba robí dobre a pre ľudí a prináša želané výsledky. Spolu s krajskými poslancami a s odborným tímom úradu sa snažíme hľadať spoločnú reč, aby sme na „konci dňa“ i nášho úsilia priniesli pekné a zmysluplné projekty v prospech obyvateľov Prešovského kraja.

Naďalej modernizujeme naše školy, opravujeme cesty a mosty, revitalizujeme, ale aj staviame kultúrne stánky a centrá sociálnych služieb, budujeme cyklochodníky. Nie je to v súčasných pomeroch a náročných časoch samozrejmosť. Verím, že tí, ktorí majú primeraný odstup a nadhľad, uznajú, že aj v práve mŕňajúcom sa roku sa urobilo neuveriteľné množstvo kvalitnej a dobrej práce vo všetkých oblastiach života kraja.

Za seba mám osobitnú radosť z nového sídla pre krajskú knižnicu v Prešove, ktoré sme ako vianočný darček odovzdali všetkým čitateľom ešte pred Vianocami a pridali aj dva bibliobusy. V Medzilaborciach finišujeme rekonštrukciu Warholovho múzea, vo Vranove nad Topľou sme výrazne pokročili vo výstavbe nového kultúrneho centra. V rekordnom čase sme opravili viaceré mosty a vynovili ďalšie kilometre vozoviek od hranice s Poľskom cez Bardejov a Pieniny až pod Tatry. Otvorili sme prvý stredoškolský kampus v Starej Ľubovni, nové centrá praktického vzdelávania a pozdvihli Poloniny, kde nastal doslova cyklistický boom.

A to nie je ani zďaleka všetko. Dôležité ale je to, čo je pred nami. Nové projekty, ďalšie výzvy, smelé plány a najmä tvrdá práca. My ju však chceme robiť a robiť čo najlepšie, lebo je to všetko pre vás, milí krajanovia a pre náš krásny a milovaný domov. Pre Prešovský samosprávny kraj.

Prajem vám všetkým pokojné a milostiplné vianočné sviatky. Prežité nový rok 2025 v zdraví, šťastí a v mieri. A práve ten nech je v duši každého z nás.

Milan Majerský

predseda Prešovského samosprávneho kraja

KRÁTKO z kraja

Prezidenti na Úrade PSK

Prešovskú krajskú samosprávu navštívili koncom roka dvaja prezidenti SR. Súčasná hlava štátu Peter Pellegrini prišiel na územie kraja diskutovať o aktuálnych výzvach a problémoch samosprávy, medzi inými o doprave, marginalizovaných rómskych komunitách a o decentralizácii. Bývalý slovenský prezident Rudolf Schuster zas daroval čitateľom kraja zbierku svojich kníh, ktoré obohatia knižničný fond krajskej knižnice v Prešove.

Práce na Futbal Tatran Aréne finišujú

Stavebné práce na výstavbe Futbal Tatran Arény v Prešove, ktoré sa začali v júli minulého roku, sa dostávajú do záverečnej fázy. Štadión už má trávu, práce napredujú aj na jeho hlavnej tribúne a na streche. Nový futbalový stánok, na ktorého výstavbe sa podieľa aj PSK vo výške 7,14 mil. eur, má v lete 2025 privítať mladé futbalové nádeje z celej Európy na šampionáte EURO U21.

Výše 60 mil. eur na projekty v území

Prešovský kraj má schválené ďalšie atraktívne projekty, ktoré sa tvoria priamo v území. Rada Partnerstva PSK ich konkrétne schválila 26 za 61 mil. eur, ďalších 30 pridala na zoznam prioritných zámerov. Mali by priniesť nové cyklistické chodníky, obnovené kultúrne pamiatky, pútnické miesta, vojenské expozície i autocamping a prispieť aj k zlepšeniu vzdelávacej infraštruktúry a miestnych komunikácií. Rada z celkového balíka z Programu Slovensko, ktorý je pre PSK 294 mil. eur, prerozdělila už 242 mil. eur na 173 projektov.

Výstavba R4 ako strategická investícia

Rýchlostná cesta R4 v úseku od štátnych hraníc s Poľskom po Lipníky s dĺžkou viac ako 55 km sa stane strategickou investíciou štátu. Schválila to vláda na svojom novembrovom rokovaní na návrh ministerstva dopravy. Nový úsek rýchlostnej cesty by mal v budúcnosti slúžiť na zvýšenie plynulosti a bezpečnosti dopravy a tiež odbremeniť okolité obce od tranzitnej dopravy.

Najlepší web má PSK

Zlatý erb za najlepšie webové sídlo spomedzi krajov patrí znovu Prešovskému samosprávnemu kraju. Titul v národnom hodnotení obhájil už po pätnástykrát. Tento rok pridala aj celkové víťazstvo a hlavnú cenu Grand Prix, ktorá mu zároveň vyniesla nomináciu na medzinárodnú súťaž o najlepšie web miest, obcí a regiónov v Európe. Kraj získal prestížne ocenenia s novou webovou stránkou www.psk.sk, ktorú spustil začiatkom roka.

Futbal Tatran Aréna v Prešove

Krajská knižnica P. O. Hviezdoslava v Prešove

Múzeum moderného umenia Andyho Warhola v Medzilaborciach

Čo sa podarilo v roku 2024?

Rekonštrukcie ciest a mostov, modernizácia stredného školstva a opravy škôl a ich areálov, veľké investície do kultúrnych objektov a záchrana kultúrnych pamiatok, budovanie cyklotrás, ale aj podpora pre stovky projektov v obciach a mestách v celom Prešovskom kraji. Vybrali sme niektoré z najvýznamnejších projektov a počínov, ktoré sú už hotové a slúžia svojmu účelu alebo sa ich realizácia chýli k úspešnému koncu.

Investujeme

- výstavba **Futbal Tatran Arény** sa dostáva do finálnej fázy
- otvorili sme **prvý stredoškolský kampus v Spojenej škole v Starej Ľubovni**
- obnova **Warholovho múzea v Medzilaborciach** nabera na obrátkach – osadená je už 250-tonová oceľová konštrukcia
- medzi **Starinou a bývalou obcou Ruské** prešlo rekonštrukciou vyše 14 km **cyklociest** a čoskoro bude v Poloninách prístupných ďalších 12 km **cyklotrás**
- Krajská knižnica P. O. Hviezdoslava v Prešove** má nové reprezentatívne priestory
- pred oficiálnym otvorením je **novovybúvané Zariadenie sociálno-zdravotných služieb v Bijacovciach**
- finišujeme s prestavbou **Kultúrneho centra vo Vranove nad Topľou**

Modernizujeme

- opravili sme najvyťaženejší úsek v Prešove na Lesíku delostrelcov – **Župný most**
- začali sme s **výstavbou nových telocviční** – pre Strednú zdravotnícku školu v Poprade a pri Gymnáziu T. Vansovej v Starej Ľubovni
- pokračujeme v budovaní **výcvikového multifunkčného polygónu** na praktické vyučovanie v SOŠ elektrotechnickej Poprad-Matejovce
- začali sme veľkú rekonštrukciu úseku cesty **z Prešova do Petrovian**
- pokročili sme v rekonštrukcii **kežmarského gymnázia** a vo výstavbe nového objektu pre školu umeleckého priemyslu
- napredujeme v rekonštrukcii **III. nádvorja hradu Ľubovňa**
- v Levoči sme vybudovali za rekordne krátky čas **novú kruhovú križovatku**

Pomáhame

- rozvoj kraja sme opäť podporili v miliónoch eur cez vlastný **dotačný program**
- Nadácia PSK** pre podporu rodiny rozdelila núdznym v tomto roku už vyše **300-tisíc eur**
- cez krajskú nadáciu sme **pomohli po zemetrasení 22 právnickým osobám** – obciam a cirkvám
- zaradili sme sa medzi najaktívnejšie kraje v **debarierizácii stredných škôl**
- ukončili sme **hydrogeologické vrty v okrese Snina**, ktoré potvrdili vodné zdroje pre zásobovanie pitnou vodou
- V **SŠ Ľ. Podjavorinskej v Prešove** sme otvorili špičково vybavené **centrum odborného vzdelávania**
- odkúpili sme budovu**, pre **Divadlo Alexandra Duchnoviča v Prešove**
- ako prvý kraj máme **predpovedný a varovný systém pred prílavovými povodňami**

Doprava

4,1
milióna
eur

Župný most v Prešove už slúži motoristom

Najvyťaženejší úsek v Prešove na Lesíku delostrelcov má nové mostné spojenie – Župný most. PSK jeho výstavbu zavŕšil po ôsmich mesiacoch intenzívnych stavebných prác. Vyše 4 mil. investičnú akciu zafinancoval z vlastného rozpočtu (809-tisíc eur), zo zdrojov Operačného Programu Slovensko cez MIRRI (3,15 mil. eur) a s účasťou mesta Prešov, ktoré sa s takmer 120-tisícami eur podieľalo na búraní pôvodných lávok. Kraj k rekonštrukcii 56-ročného mosta pristúpil pre jeho veľmi zlý stavebno-technický stav a poruchy, ktoré ovplyvňovali zaťažiteľnosť objektu.

Malo väčší zmysel postaviť celkom nový most, na ktorom vieme garantovať 100-ročnú životnosť, ako vložiť financie do jeho rekonštrukcie, ktorá mu predĺži životnosť len o približne 30 rokov. Výsledkom je integrovaný mostný objekt s atraktívnym 32,4 metrov dlhým a 4,3 m vysokým oceľovým oblúkom a 24,8 metrov širokou mostovkou so združenými chodníkmi a cyklochodníkmi.

”

Marcel Horváth
riaditeľ Správy a údržby ciest PSK

3,3
milióna
eur

Štrbu a Svit spája nový most

Nad železničnou traťou medzi Štrbou a Svitom majú motoristi po necelých deviatich mesiacoch nový most. PSK do jeho výstavby investoval 1,4 mil. eur a pomohol si aj eurofondami z Operačného Programu Slovensko (1,7 mil. eur) a zdrojmi zo štátneho rozpočtu (140-tisíc eur). V rámci prác v obci opravil aj príľahlý úsek cesty III. triedy, vybudoval chodník pre peších na ľavej strane a na prístupovej ceste k železničnej stanici, kde pribudla

i odstavná plocha. Na chodníkoch tiež zriadil LED verejné osvetlenie. V rámci prác sa zrealizovalo nové trakčné vedenie ZŠR a úpravou prešla komunikácia za i pred mostom, ako aj jeho okolie. Výstavbou tohto mosta kraj pokračuje v napíňaní svojho mostného programu. Za uplynulých päť rokov opravil viac ako 250 mostov, na roky 2025 a 2026 počíta s rekonštrukciou približne 50 mostov, ktoré sú v jeho správe.

Doprava

Technologicky najnáročnejšie mosty Cesty slobody sú hotové

3,8
milióna
eur

Definitívnu bodku za 45 miliónovou generálnou modernizáciou Cesty slobody dala rekonštrukcia posledných dvoch mostov za Vyšnými Hágami a pred Tatranskou Poliankou. Išlo o technologicky najnáročnejšie cestné stavby tatranskej magistrály a v rámci záverečného úseku projektu Vysoké Tatry, ktorý bol zameraný na elimináciu bezpečnostných rizík. Konkrétne

na moste pred Tatranskou Poliankou, ako na jedinom v Tatrách, bol viditeľný pokles nosnej konštrukcie a deformácia. Objekt si vyžadoval odstránenie pôvodného debnenia ešte z roku 1970 a celkové dopnutie, vytvorili sa tu stužujúce bloky zo železobetónu a do mosta sa vložili aj nové laná na zastabilizovanie. PSK ukončil opravu mostov za celkovo 3,8 mil. eur v polovici novembra.

Nový asfaltový koberec v Kamienke

770
tisíc
eur

Kraj v predstihu ukončil cestnú akciu v Kamienke, ktorá bola pokračovaním cestného prepojenia Pieninského národného parku. Za necelých päť mesiacov tu opravil takmer dva kilometre jedinej cesty II. triedy v okrese Stará Ľubovňa smerujúcu do Spišskej Starej Vsi. V intraviláne Kamienky sa okrem novej vozovky osadili nové obrubníky a v mieste prechodu pre chodcov zapustili retroreflexné gombíky so svetelnými dopravnými značkami. Modernizáciu prietahu obcou za 770-tisíc eur zafinancoval kraj cez európske zdroje z programu Interreg.

Obnova cesty Prešov - Petrovany spustená

2,4
milióna
eur

Na jeseň odštartoval kraj generálnu rekonštrukciu frekventovanej cesty medzi Prešovom a Petrovanmi. Súčasná vozovka s množstvom porúch tak bude minulosťou a v dĺžke takmer päť kilometrov dostane nový asfaltový povrch, pričom opravou prejde aj most nad Záborským potokom. Práce sa sústreďia aj na priekopy, rigoly, trativody, terénne úpravy a úpravu koryta. Osadia sa tiež zvodidlá, smerové stĺpiky a zrealizuje sa vodorovné dopravné značenie. PSK zafinancuje túto modernizáciu za 2,4 mil. eur cez Operačný Program Slovensko. Hotová by mala byť v januári 2026. Dovtedy platia na úseku dopravné obmedzenia a znížená povolená rýchlosť 30 km/h.

Norbert Frank

majiteľ Salaša u Franka

Ocenený za celoživotnú oddanosť a tvorivú činnosť v oblasti gastronómie v Prešovskom kraji a na Slovensku.

Narodil sa do hotelierskej rodiny v Kežmarských žľaboch. Jeho otec bol známy a uznávaný kuchár, no v roku 1948 im Penzión Gustav Frank a syn znárodnili a rodina sa musela presťahovať do Podolínce. Norbert Frank pracoval desať rokov ako elektrikár so zameraním na montáže chladiarenských zariadení. Až vo svojich 24 rokoch, keď sa mu stal vážny úraz, sa rozhodol pokračovať v rodinnej tradícii a vrátil sa ku gastronómii. O dva roky neskôr sa stal vedúcim v rekreačnom zariadení Ružbašská Miľava, kde obsluhoval rôznych vládnych činiteľov i známe osobnosti. Od roku 1988 pracoval ako riaditeľ Hotela Vrchovina v Starej Ľubovni a v roku 1996 sa podujal prinavrátiť zašlú slávu Salaša Poľana, ktorý dlhé roky chátral. Dnes ide o vychýrenú reštauráciu Salaš u Franka s kočovnou kolibou, ktorú navštívila aj Kráľovná Alžbeta II.

V čom je váš salaš výnimočnejší než konkurencia?

„Myslím si, že všetko to výnimočné vytvárajú ľudia. Je tu silný personál. Niektorí so mnou pracujú už 30 rokov a je to tiež veľká rodina, na ktorú nedám dopustiť. Gastronómia je veľmi ťažká, nedá sa naučiť za tri roky. Ale keď má človek k tomu vzťah, príde do práce s nadšením, všetko ide ľahšie. Ani ja nikdy neprídem do práce nahnevaný. Máme aj kočovnú kolibu, s ktorou chodíme po Slovensku, boli sme aj v Čechách a v Poľsku. Je to veľmi namáhavé, keď vám príde kamión naložený drevenými vecami a gastronomickými zariadeniami a všetko to treba poskladať, zapojiť elektrinu, aby sme mohli fungovať. Je to veľká záťaž pre zamestnancov a pre rodinu. Už 54 rokov som v robote každý deň a chodím do nej s chuťou. A zamestnanci to musia cítiť. S personálom som každý deň, vždy pripravujeme jedlo čerstvé, to je naša sila – že sa k tejto práci staviame zodpovedne. Nebyť dobrých ľudí okolo seba, to čo máme, by sme nikdy nedokázali.“

V rodnom meste Humenné prežil detstvo i školské časy, až kým v roku 1975 neemigroval so svojou rodinou do USA. Teológiu a biblické vedy študoval v Ríme, a tu ho aj vysvätili za kňaza. V štúdiu pokračoval v Jeruzaleme, kde ukončil doktorát z biblickej teológie. Od roku 1990 pôsobí ako kňaz – misionár vo Svätej zemi, kde sa stal najstarším slovenským sprievodcom. Monsignor Ján Majerník sa snaží pomáhať pútnikom preniknúť do historických a náboženských kontextov, pričom Svätá zem, rozprestierajúca sa od Izraela cez Egypt, Jordánsko až po Libanon, sa mu stala druhým domovom. Ako sám hovorí, je to jedinečná krajina spojená s evanjeliom, pretože tam zaznelo poprvýkrát Božie slovo. Jeho poslaním je preto sprostredkovať ľuďom náboženský zážitok, a to nielen vo Svätej zemi, ale aj v iných krajinách sveta, v ktorých sprevádza.

Čo vás na vašej práci najviac fascinuje?

„Najviac ma fascinuje, keď príde nejaký pútnik a povie, že ho to oslovilo, a že chce zmeniť svoj život. To sú také odmeny pre každého kňaza. My sme takí „rybári ľudí“. Vieme, že neoslovujeme ľudí, sme len nástroje. Ale keď ich osloví Duch svätý a niečo im našepne, to nám robí radosť. Mám aspoň dvoch – troch ľudí, ktorí našli svoje rehoľné povolania a prišli mi poďakovať za to, že vďaka púti vo Svätej zemi sa rozhodli. Ďalší moment osobnej satisfakcie je vtedy, keď niekto príde po 20–30 rokoch na svätú spoveď vo Svätej zemi, je nespokojný s tým, ako žil, chce to zmeniť a vidím, že to myslí úprimne. Raz mi jeden pútnik povedal, že by sa chcel dať pokrstiť pri Jordáne, že je nekrstený. Musel som ho usmerniť do jeho farnosti, ale človeku to robí veľkú radosť. Je to niečo, čo sa nedá zaplatiť, za čo sa hádam oplatiť byť aj celý život apoštolom a kazateľom Božieho slova.“

Ján Majerník

kňaz a sprievodca vo Svätej zemi

Ocenený za dlhoročnú duchovnú starostlivosť a obetavú službu pútnikom do Svätej zeme.

Ondrej Maradík, in memoriam

poručík, Spravodlivý medzi národmi

Ocenený za odvahu a obetivosť s nasadením vlastného života zachraňovať nespravodlivo prenasledovaných.

Ondrej Maradík sa narodil v roku 1898 v Dolnej Súči v okrese Trenčín. Počas I. svetovej vojny bojoval na Pijave, neskôr sa stal policajtom, postupne sa vypracoval až na inšpektora v Prešove. S manželkou Máriou a s deťmi Elenou a Martinom v rokoch 1942 – 1945 pomáhali ukrývať židovských mladých mužov pred prenasledovaním, medzi nimi aj Martina Weila a Jána Kohola. Ondrej Maradík ako policajný inšpektor vedel o chystaných akciách proti Židom a varoval ich pred raziami. Napokon bol zatknutý gestapom a odvlečený do koncentračného tábora Belsen Bergen ako politický väzeň, kde v apríli 1945 zomrel. Za mŕtveho bol však vyhlásený až o tri roky neskôr. V roku 1992 ho uznal pamätník obetí a hrdinov holokaustu v Jeruzaleme Jad va-Šem aj s jeho rodinou za Spravodlivých medzi národmi.

Prečo sa Ondrej Maradík rozhodol pomáhať Židom?

Daniela Elena Hroncová-Faklová, vnučka: „Moji starí rodičia boli veľmi silní kresťania, starý otec katolík, stará mama evanjelička a vedeli si porozumieť s každým. Platilo to aj pre židovských občanov. Môj krstný otec, mamin brat, Martin, bol narodený presne v deň, mesiac aj rok ako Martin Weil, ktorého ukrývali. A starej mame to prišlo také, že prečo by som ho nezachránila? Veď je rovnako starý ako moje dieťa. Nevravím, že to bol jediný dôvod. Išlo o to ochrániť život – celý čas išlo o to a im sa to, chvalabohu, podarilo.“

Aký vzťah mal Martin Weil k Maradíkovcom?

Vladimír Potaš, príbuzný zachráneného Martina Weila: „Približne pred 40 rokmi tu bol Martin Weil z Kalifornie na návšteve s manželkou a dcérou. Spoločne sme boli aj na Sabinovskej ulici v Prešove na dvore domu, ktorý v tom období ešte stál, kde mi ukazoval, kde sa skrýval u rodiny Maradíkovej, ktorá ho zachránila. Martin Weil tu bol dvakrát a vždy rozprával s veľkou úctou o pánovi Maradíkovi, celá jeho rodina si ho vážila za to, čo urobil.“

Prešovský samosprávny kraj spája s Malopolským vojvodstvom intenzívne cezhraničné partnerstvo, základy ktorého boli položené podpísaním spoločnej Dohody o spolupráci v roku 2003. Viac než 20-ročné priateľské vzťahy už dávno presiahli rámec formálnych kontaktov, čo sa ukázalo aj pri minuloročnom zemetrasení, kedy Malopolské vojvodstvo neváhalo podať pomocnú ruku Prešovskému kraju a poskytlo mu finančné prostriedky na obnovu dopravnej infraštruktúry v zasiahnutých oblastiach. Vzájomné kontakty na oboch stranách hranice tak majú veľmi konkrétnu podobu, zamerané sú na vzájomnú propagáciu a podporu. Výsledkom spolupráce sú napr. spoločné podujatia a projekty, ktoré sa realizujú nielen na úrovni kraja a vojvodstva, ale aj z pozícií inštitúcií v pôsobnosti regiónov.

Ako by ste zhodnotili 20-ročnú spoluprácu s Prešovským samosprávnym krajom?

Witold Kozłowski, vicemarsálek Malopolského vojvodstva: „Kľúčovým projektom, ktorý naštartoval našu spoluprácu, bol projekt výstavby lávky medzi Červeným Kláštorom a Sromowcami Nižnymi pod krásnymi Tromi Korunami z prostriedkov Interreg. Bol to taký hmatateľný začiatok našej spolupráce. Neskôr, z roka na rok, bolo tých projektov čoraz viac. V tejto súvislosti treba povedať, že ak má človek vytvorené dobré podmienky s najbližšími susedmi, jednoducho sa mu chce žiť. Je to veľmi dôležité, pretože v náročných situáciách sa vždy dá na niekoho spoľahnúť a spolupracovať pri realizácii projektov, ktoré spájajú obce v pohraničí. Preto som hlboko presvedčený, že ak by všetky pohraničné územia medzi všetkými štátmi mali takú dobrú spoluprácu ako my s Prešovským krajom, mieru vo svete by bolo viac.“

Malopolské vojvodstvo

dlhoročný cezhraničný partner

Ocenené za dlhoročné priateľstvo a partnerstvo, mimoriadnu angažovanosť pri rozvoji cezhraničnej spolupráce, humanitárnu pomoc a intenzívnu podporu pri budovaní prosperity oboch prihraničných území.

Cena predsedu PSK

Vladimír Palša

odborník v oblasti poľnohospodárstva

Ocenený za výnimočné výsledky a zásluhy dosiahnuté v oblasti poľnohospodárstva v Prešovskom kraji a na Slovensku.

Bývalý štátny tajomník ministerstva pôdohospodárstva Vladimír Palša je známy svojimi inováciami. Na Jednotnom roľníckom družstve Kapušany zaviedol funkčný kontajnerový systém dopravy a legendárne žltobiele nosiče kontajnerov, ktoré preberali aj okolité stavebné a priemyselné podniky. Úspešne pracoval v zlepšovateľskom hnutí, kde získal množstvo ocenení, je tiež držiteľom patentového vzoru. Po roku 1989 sa dostal do USA, kde sa zaujímal o pestovanie rastlinných bielkovín a moderné poľnohospodárske technológie. Svoje poznatky aplikoval na farmách v Lade a v Chmeľove, ktoré sa stali vzorovými príkladmi moderného poľnohospodárstva. Spolu s Ekonomickou univerzitou v Bratislave založil školiace stredisko pre bioplynové stanice v Kapušanoch, ktoré stále vyrába energiu z biomasy. Je rešpektovanou autoritou v oblasti poľnohospodárstva.

Spomínate si ešte na svoje začiatky, čo vás priviedlo k poľnohospodárstvu?

„Nuž, povedal by som, že mal som veľké šťastie, že som si vybral práve poľnohospodárstvo. Počas celého svojho pôsobenia som tu našiel schopných ľudí, s ktorými sa nám podarilo urobiť zmysluplné dielo, a ktoré bolo na prospech spoločnosti. Už ako chlapec som mal vreľý vzťah ku koňom. Chodil som za furmanmi, lebo niekedy sa viac furmanilo, teda doprava sa robila na koňoch. Detstvo som prežíval v Prešove Pod Bikošom, ale vtedy to ešte nebolo sídlisko, celá oblasť sa volala Roveň a bola to najúrodnejšia pôda. Okolo nášho dvora stále prechádzali kone a hospodári s náradím. A tam niekde vo mne skrslo presvedčenie, že poľnohospodárstvo je kľúčové. Prirástlo mi k srdcu a uvedomil som si, že mojím poslaním asi bude byť poľnohospodárom.“

Mama troch detí, z ktorých dve sú s ťažkým zdravotným postihnutím, založila v Prešove Centrum Svetielko ešte pred 13 rokmi. Odvtedy pomohla so svojím tímom viac ako 650 klientom po celom Slovensku. Otvorila ďalšie tri pobočky centra v Bratislave, Trenčíne a v Žiline, kde dokopy zamestnáva 48 ľudí, z toho osem so zdravotným znevýhodnením. Vo svojich centrách podáva pomocnú ruku deťom a mladým ľuďom s ťažkým hendikepom, ktorým poskytuje komplexné služby – terapeutické, rehabilitačné, vzdelávacie aj sociálne. Vďaka svojmu zariadeniu a odhodlanosti mení životy desiatkam ľudí z celého Slovenska.

Ste zakladateľkou združenia Viera-Láska-Nádej a Centra Svetielko. Už desať rokov pomáhate hendikepovaným deťom. Ako začal tento príbeh?

„K založeniu združenia nás najprv viedla možno naivná predstava vyplnenia letných prázdnin pre deti, ktoré majú ťažký hendikep. Aj my s manželom sme totiž rodičia dvoch špeciálne obdarených detí. Naše deti sú nevidiace, nerozprávajúce, odkázané na invalidný vozík a starostlivosť o nich bola v istom čase a v určitej miere tak náročná, že sme potrebovali vyhľadať odbornú pomoc. Po čase sme zistili, že žijeme v aute a nespoznáva nás naša zdravá dcéra. Boli sme neustále odcestovaní, stále sme riešili potreby našich chorých detí, rehabilitácie, logopédie, špeciálne školy. Až sme si uvedomili, že keď si nechceme nechať rozbiť rodinu, tak potrebujeme niečo riešiť doma v Prešove, kde sa nám život ustáli a budeme vedieť fungovať ako rodina. A tak vzniklo Svetielko. Z letných aktivít sme teda nakoniec premostili do ambulantnej sociálnej služby. Mysleli sme si, že budeme nízkokapacitné zariadenie pre pár detí, ktoré sme vtedy poznali. Ale detí pribúdalo a pribúdalo a dnes sme v centre, kde pomáhame denne viac ako 30 klientom.“

Mária Šárosová

zakladateľka Centra Svetielko

Ocenená za neúnavnú obetavú prácu v službe zdravotne znevýhodneným v Prešovskom kraji a na Slovensku.

Vladimír Ossif

umelec, maliar

**Ocenený za výnimočný prínos v oblasti
výtvarného umenia a mimoriadnu
reprezentáciu na Slovensku a v zahraničí.**

Umelec Vladimír Ossif presahuje svojou tvorbou tradičné hranice výtvarného umenia. Už v roku 1982 sa rozhodol emigrovať z Československa do Paríža, kde pokračoval v štúdiách na Vysoké škole umeleckého priemyslu (École Nationale Supérieure des Arts Décoratifs). Od roku 1997 striedavo žil v Bratislave, New Yorku a v Paríži, no od roku 2014 sa jeho domovom stala Havana na Kube. Jeho umelecká cesta je príbehom svetobežníka, ktorá vždy hľadá nové horizonty. Každé mesto, v ktorom sa nachádza, formuje jeho umeleckú tvorbu. Jeho obrazy sa tak stávajú akýmsi denníkom jeho života, pretože ako sám povedal: „Obrazy sú stopy môjho života.“ Vyzývajú divákov na zastavenie, reflexiu a hlbšie premýšľanie o sebe a svete naokolo.

Aké ťažké je pre súčasného umelca dostať sa do popredia a byť úspešný?

„Pre mňa je obrovským šťastím a som nesmierne vďačný za to, že môžem maľovať, že ma maľba užíva, že moja tvorba sa predáva v galériách, a to mi umožňuje spokojne žiť a cestovať po svete. Preniknúť do sveta umenia je však veľmi ťažké. Dnes je taký svetový trend, že viac a viac mladých ľudí študuje kultúru a umenie. Výtvarníkov je obrovské množstvo, no zberateľský kruh je relatívne malý. Takže nie vždy všetkým výtvarníkom, ktorí skončia vysokú školu, sa podarí prebiť cestou, aby sa vedeli užiť. Je to veľmi ťažké. Aj ja som s tým mal dlhé roky, minimálne desať rokov, problém. Ale potom som to nejak prerazil a vyslovene som to musel vydržať a mať vôľu tvoriť ďalej a za každých podmienok. Čo počúvam, u nás na Slovensku s tým majú mladí výtvarníci problém. Ale moja rada je vydržať a tvoriť.“

Jubilejný 20. ročník najvyššieho krajského oceňovania významných osobností a kolektívov regiónu sa konal 12. decembra v DJZ v Prešove. Cena Prešovského samosprávneho kraja (PSK) a Cena predsedu PSK za rok 2024 boli udelené na slávnostnom galavečere dovedna šiestim osobnostiam a jednej inštitúcii. Išlo o výnimočných ľudí, ktorí sa pričínili o rozvoj a šírenie dobrého mena kraja doma i v zahraničí v rôznych oblastiach života. Samospráva tiež ocenila mimoriadne priateľské vzťahy a dlhoročné cezhraničné partnerstvo.

Za celých 20 rokov existencie Ceny PSK odovzdala samospráva už viac ako 125 krajských ocenení. Medzi jej doterajšími laureátmi sú napr. prvý slovenský prezident Michal Kováč, spevák Peter Lipa, speváčka Marika Gombitová, herci – manželia Stražancovci, vedec Pavol Čekan, Hádzanársky klub Tatran Prešov, Folklorný súbor Vranovčan, kardinál Jozef Tomko či Ľubovnianska nemocnica.

Cena PSK

Cena predsedu PSK

Školstvo

Po rokoch budú cvičiť vo vlastnej telocvični

2
milióny
eur

Stredná zdravotnícka škola v Poprade bude mať vlastnú telocvičňu. Zriaďovateľ školy a hlavný investor Prešovský samosprávny kraj začína v týchto dňoch s jej výstavbou, ktorá by mala potrváť dvanásť mesiacov. Nové športovisko vybuduje za približne dva milióny eur s pomocou vlastných zdrojov (jeden milión eur) aj s financiami z Fondu na podporu športu (924-tisíc eur). Vybudovaná telocvičňa s výťahom bude slúžiť pre športy ako basketbal, volejbal, hádzaná, futsal, florbal a gymnastika, a to prioritne žiakom školy počas hodín telesnej výchovy, ale aj širokej verejnosti či na zdravotnícke aktivity školy. Žiaci tak už nebudú musieť využívať na hodiny telesnej výchovy iné župné školy, ako tomu bolo doteraz.

„Naša škola má pod Tatrami vyše 60-ročnú tradíciu v príprave zdravotníckych pracovníkov v odbore praktická sestra. Sme modernou a uznávanou vzdelávacou inštitúciou, materiálne a technicky dobre vybavenou, s kvalitným odborným pedagogickým zborom a vysokou uplatniteľnosťou absolventov na trhu práce. Vlastná telocvičňa je náš dlhoročný sen a my sa veľmi tešíme, že sa ho konečne podarí splniť.“

Mário Felber
riaditeľ Strednej zdravotníckej školy Poprad

465
tisíc
eur

Zrekonštruujeme internát SPŠE v Prešove

Internát pri Strednej priemyselnej škole elektrotechnickej v Prešove dostane vďaka plánovanej rekonštrukcii novú podobu. Zriaďovateľ školy Prešovský samosprávny kraj chce obnovou budovy internátu znížiť jej energetickú spotrebu a zvýšiť životnosť. Budova s kapacitou približne 120 lôžok situovaných v 38 izbách prejde obnovou za viac ako 640-tisíc eur. Projekt zahŕňa kompletnú rekonštrukciu elektroinštalácie, kúrenia a rozvodov objektu. Zameriava sa tiež na zateplenie budovy, výmenu a zateplenie strechy, ale aj na dispozičné riešenie izieb internátu. Obnovou má prejsť aj jeho sanita a hygienické zázemie. Ďalšie rekonštrukčné práce budú sústredené do modernizácie súčasných pivničných priestorov. Kraj zafinancuje tento projekt zo zdrojov Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry (SIEA). Rekonštrukcia by mala byť hotová v novom školskom roku 2025/2026.

640
tisíc
eur

Nové ihrisko pre bardejovskú školu

Žiaci Strednej odbornej školy ekonomiky, hotelierstva a služieb Jána Andraščíka v Bardejove majú nové multifunkčné ihrisko s tribúnou. Športovisko využívajú taktiež športové kluby z mesta Bardejov a okolia a jeho parametre ho predurčujú i na súťažné podujatia. Prešovský samosprávny kraj do jeho výstavby investoval vyše 465-tisíc eur.

Aké najväčšie výzvy čakajú kraj v roku 2025?

Poslanci z PSK

Andrea Turčanová
predsedníčka Klubu KDH,
SaS, Za ľudí

Prešovský samosprávny kraj neustále napreduje. Spravujeme školy, cesty II. a III. triedy, zabezpečujeme autobusovú dopravu, sociálne služby, podporujeme kultúru, šport a rozvíjame región cez inovatívne projekty, vrátane cezhraničnej spolupráce.

Našou prioritou je schválenie vyváženého rozpočtu – takého, ktorý pokryje každodenné potreby obyvateľov, ale zároveň otvorí dvere novým investíciám. Čakajú nás výzvy, ako dokončenie futbalového štadióna v Prešove, rekonštrukcia Krajského múzea, rozšírenie Solivarskej ulice, rozvoj medzinárodnej cyklotrasy EuroVelo 11, dokončenie výstavby školy v Poprade a modernizácia Múzea Andyho Warhola v Medzilaborciach. Chceme, aby mladí mali dôvod vrátiť sa domov a videli vo svojom kraji budúcnosť – miesto plné možností, kde môžu rásť, tvoriť a plniť si sny. Pre starších budujeme prostredie, kde budú žiť dôstojne, s úctou a pokojom, ktorý si zaslúžia po rokoch práce. A pre návštevníkov? Kraj, ktorý vás chytí za srdce – svojou krásou, pohostinnosťou a príbehmi, ktoré inšpirujú na každom kroku.

Milí čitatelia, tou najdôležitejšou výzvou pre nás všetkých však bude prinášať „človečinu“ do vzájomných vzťahov, aby sme zlepšovali verejný priestor dnes tak presiaknutý nenávisťou a zlobou. Prajem Vám pokojný Advent a krásne Vianoce plné lásky a nádej!

Jaroslav Makatúra
podpredseda PSK
podpredseda Klubu HLAS a nezávislí

Prešovský kraj má obrovský potenciál v cestovnom ruchu. Podobne ako Tatry aj Horný Zemplín a ďalšie subregióny majú atraktívne lokality, historické a kultúrne bohatstvo a príležitosti v turizme. Preto sa tu prioritne aj v roku 2025 zameriame na ich rozvoj, k čomu nám výrazne napomáhajú jednak integrované územné investície, alokované pre náš kraj z Programu Slovensko, ale aj koncepcia cestovného ruchu. Aktuálne ju intenzívne pripravujeme s externými expertmi, samosprávou a oblastnými organizáciami cestovného ruchu a sľubujeme si od nej naozaj veľa pre povdvičenie regiónu. Konkrétne v okresoch Stropkov a Vranov sa sústreďíme na Domašu a projekt budovania domovských prístavísk, ale aj na zámery nových oddychových zón, parkovacej politiky, amfiteátra či vranovského kultúrneho centra. V okrese Snina sú to Poloniny a budovanie nových cyklotrás a v okrese Medzilaborce Warholovo múzeum, kde finišuje jeho unikátna rozsiahla rekonštrukcia.

Sú to zmysluplné verejnoprospešné projekty za desiatky miliónov eur zamerané na skvalitnenie života obyvateľov, ktorí tu žijú aj na návštevníkov prichádzajúcich do územia a ktoré prispievajú k jeho zviditeľneniu a zveľadeniu. Spolupráca s našimi miestnymi samosprávami je v tomto smere kľúčová, pretože sú to zámery, ktoré vzišli priamo od nich a reflektujú na ich potreby aj na potreby tunajších ľudí.

Štefan Bielák
podpredseda PSK
predseda Klubu nezávislých poslancov

V budúcom roku sa kraj bude musieť predovšetkým vysporiadať so schválenými opatreniami štátu v konsolidácii verejných financií. Na jednej strane to bude mať veľký dopad v príjmovej časti nášho rozpočtu, kde nám bude chýbať niekoľko miliónov, ale zároveň nám neúmerne narastú výdavky z dôvodu konsolidačných opatrení štátu. Preto bude kľúčové čo najlepšie sa vysporiadať s dvoma základnými úlohami kraja. A to čo najlepšie a najefektívnejšie využiť externé finančné zdroje, najmä z európskych fondov, najmä z Programu Slovensko či programov cezhraničnej spolupráce. Zároveň by sme mali realizovať aj vlastné optimalizačné opatrenia v niektorých oblastiach, akým je napríklad školstvo či kultúra. Ich zmyslom nie je pritom ubrať financie na tieto agendy, ale ich lepšie a efektívnejšie využitie a následne kvalitnejšie služby.

V prípade eurofondov bude potrebná čo najlepšia implementácia Integrovannej územnej stratégie, na ktorú je v kraji naviazaných 300 mil. eur. Rovnako bude dôležité sa snažiť získať aj ďalšie zdroje EÚ, ktoré sú na úrovni jednotlivých ministerstiev cez dopytové výzvy. Tu budú z našej strany potrebné správne manažérske rozhodnutia – rozumne nastaviť postupy ich čerpania a byť personálne pripravení. Len dobre pripravení budú úspešní. A len vtedy môžeme reálne pomýšľať nad dokončením veľkých investičných projektov kraja a nad začatím nových projektov.

Jozef Kmec
podpredseda Klubu Spolu za región

Prešovský samosprávny kraj stojí pred mnohými výzvami, s ktorými sa bude musieť popasovať. Výzvou, ktorej sa chceme naplno venovať, je podpora rozvoja cestovného ruchu, turizmu, cyklo-dopravy a cykloturistiky v oblasti Čergov, v okresoch Bardejov, Stará Ľubovňa a Prešov. Čergovské pohorie a jeho okolie je menej známe územie, no má obrovský potenciál.

Cestovný ruch má mnoho pozitívnych ekonomických dopadov, preto pre jeho rozvoj na tomto území je potrebné zabezpečiť jeho udržateľnosť, čo vidíme v podpore budovania cyklotrás a turistických trás. Významným dokumentom podporujúcim rozvoj regiónu v oblasti cyklo-dopravy a cykloturistiky je Kostrová sieť cyklistických trás v PSK. Veľmi pozitívne hodnotíme projekt Svätomariánskej púte „Svetlo z východu“ zameraný na dobudovanie turistickej infraštruktúry, ktorý je inšpirovaný pútnickou trasou Santiago de Compostela. Trasa Gaboltov – Ľutina prechádza takmer celým územím Čergovského pohoria.

Vnímame, že veľkou výzvou roku 2025 bude potreba vytvorenia spolupráce samosprávy s rozvojovými centrami a turisticko-informačnými kancelármi.

Regióny

Multimediálna kocka na zimnom štadióne

Športovci a široká verejnosť sa dočkali novej multimediálnej kocky na Zimnom štadióne v Prešove. Projekt multimediálnej kocky s LED zobrazovacími tabuľami, časomierou, videoréžiou a kamerovými prípojnými bodmi podporil kraj zo svojho grantového programu – Výzva pre región dotáciou vo výške 138-tisíc eur.

Nové verejné toalety pre turistov v Tatrách

Na Štrbskom Plese pri jazere pribudli nové verejné toalety. K realizácii projektu obce Štrba dopomohla účelová dotácia PSK vo výške 70-tisíc eur. Ide o viac ako polovicu z celkového rozpočtu projektu, ktorý je niečo vyše 103-tisíc eur. Toalety sú kontajnerového typu s dreveným obkladom a predstavujú modulový objekt, delený aj pre ľudí s obmedzenou možnosťou pohybu.

Obnovená hrobka pod hradom Čičva

Hrobka rodiny Barkóczy pod hradom Čičva prešla od roku 2019 postupnou úpravou interiéru, očistením múrov od grafitov, sanáciou strechy a hydrodrenážou objektu. Po I. etape projektu nasledovali práce na exteriéri hrobky, ktoré priniesli rekultiváciu prostredia s oddychovou zónou, kamennou dlažbou a parkovými lavičkami, aj úpravou križa. K tejto etape projektu obce Sedliská za viac ako 48-tisíc eur prispel aj PSK dotáciou 35-tisíc eur zo svojho grantového programu.

Trávnaté ihrisko pribudlo v Kapušauoch

V Športovom areáli v Parku sv. Cyrila a Metoda pribudlo nové trávnaté ihrisko so 140 m bežeckou dráhou, s dráhou s pieskovým doskočiskom v dĺžke 48 m aj nové oplotenie. Multifunkčné ihrisko slúži na futbal, volejbal i nohejbal. Jeho výstavba stála vyše 205-tisíc eur a dopomohla k nej aj 28-tisícová dotácia Prešovského samosprávneho kraja z Výzvy pre región.

Pracovné výjazdy v regiónoch

Stropkov a Bardejov

Poslednými zastávkami pracovných výjazdov kraja v tomto roku bol okres Stropkov a Bardejov. Župan spolu so svojím tímom navštívil tieto regióny s cieľom hľadať spoločné riešenia na dôležité otázky, ktoré im môžu pomôcť v ich rozvoji a zároveň nadviazať dlhodobú spoluprácu v území. Medzi hlavné témy stretnutia patrili investície do dopravnej infraštruktúry, kultúry, školstva či zveľadenia územia. Aktéri stretnutia sa dotkli aj témy duálneho vzdelávania, sociálnej oblasti a cezhraničnej spolupráce. Po vzájomnej diskusii sa predseda kraja so svojím tímom presunul do terénu, aby si pozrel zrealizované projekty z dotačných prostriedkov PSK, ale aj školy, cesty či sociálne zariadenia. Súčasťou výjazdového rokovania bol i Kontaktný bod, v rámci ktorého poskytovali odborníci z Úradu PSK informácie o operačných programoch a eurofondových výzvach, dopravnej a sociálnej pomoci, turisticky zaujímavých bodoch kraja aj o projekte Svätomariánska púť.

Regióny

Ďalšie spoločné projekty PSK s Malopoľským vojvodstvom

V sídle Malopoľského vojvodstva v Krakove sa začiatkom novembra stretli najvyšší predstavitelia poľského regiónu s vedením partnerského Prešovského samosprávneho kraja. Išlo o prvé oficiálne rokovanie PSK s novozvoleným maršálkom vojvodstva Ľukaszom Smółkom. Cezhraniční partneri zhodnotili doterajšiu vyše 20-ročnú spoluprácu a predstavili priority tej budúcej, a to v oblasti dopravy, školstva, cestovného ruchu, cykloturistiky či kultúry. Ich prioritami je nový most na Lysej Poľane, modernizácia ciest v Pieninách i budovanie Eurovela 11. Regióny chcú pokračovať v plenéroch pre žiakov stredných umeleckých škôl a taktiež spolupracovať na projekte Svätomariánska púť. V druhom štvrtroku 2025 plánujú výstavu diel Andyho Warhola v malopoľskom vedeckom centre.

Náša doterajšia spolupráca prebieha veľmi dobre a chceme, aby pokračovala. Dlhé roky nás spájajú spoločné ciele. Záleží nám na efektívnej doprave na oboch stranách našej spoločnej hranice, na dobrej spolupráci v oblasti cestovného ruchu, na vytváraní nových príležitostí pre turistov, ktorí nás navštevujú, a teda nových pracovných miest a na ďalšom ekonomickom rozvoji.

Łukasz Smółka
maršálek Malopoľského vojvodstva

Regióny

Rozvíjame pútnický turizmus

PSK intenzívne pracuje na pokračovaní iniciatívy Svätomariánska púť – Svetlo z východu. Jej zámerom je spoločne s poľskými partnermi ďalej rozvíjať duchovný a kultúrny turizmus v pohraničí. Projekt sa zameria najmä na pútnickú infraštruktúru, konkrétne v Prešovskom kraji na obnovu Baziliky Navštívenia Panny Márie aj zázemia pre pútnika na Mariánskej hore v Levoči. Na poľskej strane sa má obnoviť Chrám sv. Iwona v Iwonicz-Zdroji. V pláne sú aj ďalšie projekty a tiež smart riešenia, ktoré by mohli na pútnických miestach priniesť napr. nové informačné terminály, ale i mäkké aktivity zahŕňajúce sprievodné kultúrne podujatia. Predbežný rozpočet projektu je 3,5 mil. eur a realizovať by sa mal v rokoch 2026 a 2027.

Okrúhly stôl s ministrom zdravotníctva

Minister zdravotníctva Kamil Šaško zavítal v rámci série regionálnych stretnutí so zástupcami zdravotníckeho sektora aj do Prešovského kraja. Na pôde župného úradu predstavil 30 vládných opatrení a rokoval s jeho vedením a zástupcami zdravotníckych zariadení, záchranných zložiek, stavovských organizácií, zdravotných poisťovní i vzdelávacích ustanovizní o kvalite a dostupnosti zdravotnej starostlivosti v území, taktiež o ambulantnej sfére a všeobecne o zlepšovaní podmienok v zdravotníctve.

KRÁTKE SPRÁVY z kraja

Debarierizácia 34 škôl napreduje

Vyššie 30 stredných škôl PSK prechádza debarierizáciou. Tie upravujú svoje parkoviská, vstupy do budovy a interiéry, aby uľahčili prístup k vzdelávaniu aj znevýhodneným žiakom. Práce na debarierizácii sú v plnom prúde, pričom ukončené sú na štyroch stredných školách, v prípade 20 škôl sa intenzívne pracuje, na ostatných sú činnosti v príprave. Celková výška investície je pritom na úrovni 5,1 mil. eur. Všetky práce by mali ukončené najneskôr v júni 2025 v súlade s vyhlásenou výzvou rezortu školstva.

Mentori a tútori na župných školách

Positívne vzťahy na stredných školách pomáha budovať vzdelávací program mentoring-tutoring. Stal sa súčasťou desiatich stredných škôl PSK zapojených do národného projektu Zlepšenie stredného odborného školstva v PSK II. Učitelia-mentori posilňujú svoje profesijné kompetencie, žiaci-tútori odovzdávajú skúsenosti mladším zverencom. Aktuálne funguje vo vybraných župných školách už 50 vyškolených mentorov a tútorov.

Nové vybavenie v sociálnych zariadeniach

Deväť sociálnych zariadení Prešovského samosprávneho kraja získalo dotáciu z ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny na kúpu nového vybavenia vo výške takmer 82-tisíc eur. Na októbrovom zastupiteľstve odklepli poslanci aj spolufinancovanie na tieto projekty vo výške viac ako 44-tisíc eur. Za poskytnuté financie zabezpečia zariadenia nový stoličkový výťah, elektrický zdvíhač, sprchovacie hydraulické lôžko či špeciálne motorové vozidlo s hydraulickou zdvíhacou plošinou a kotviacim systémom.

Merali škodlivé častice v ovzduší

V Prešove prebehli počas novembra odborné merania znečistenia ovzdušia zamerané na ultrajemné častice z dopravy a vykurovania tuhým palivom. Uskutočnili sa v okolí najrušnejších križovatiek i prilahlých obytných zón v čase najväčšej dopravnej špičky. Výsledkom meraní bude štúdia s návrhom opatrení na redukcii ultrajemných prachových častíc. Meranie zastrešil dánsky aktivista Kaare Press-Kristensen, Centrum pre trvalo udržateľné alternatívy cez projekt LIFE IP – Zlepšenie kvality ovzdušia (LIFE populair) i manažéri kvality ovzdušia z Úradu PSK a Slovenskej agentúry životného prostredia.

Ako pomôcť rodinám v núdzi

Lubovoľným príspevkom

SK62 0900 0000 0051 5295 2003

Vecným darom, službou

Napr. nová práčka, detská postieľka, sporák, atď.

Benefíciou

Výťažok poukázaný na účet nadácie

Potrebuje pomoc?
Kontaktujte nás

✉ nadacia@psk.sk

☎ 051/70 81 622

NADÁCIA PSK
PRE PODPORU
RODINY

Vynovená infraštruktúra v pohrauičt

Prvá etapa modernizácie úseku Lysá Polana – Podspády je ukončená. Zrealizovala sa vďaka Programu Interreg 2021-2027 a spoločnému 1,97 miliónovému projektu prešovskej župy a Malopoľského vojvodstva, ktorý na oboch stranách hranice prináša opravu až 4,7 km ciest. Konkrétne na slovenskej strane sa za sedem mesiacov opravil 1,5 km dlhý úsek od križovatky v Tatranskej Javorine a tiež ďalšia cestná infraštruktúra ako priekopy, priepusty a priechody pre chodcov. Vyžiadala si investíciu 596-tisíc eur.

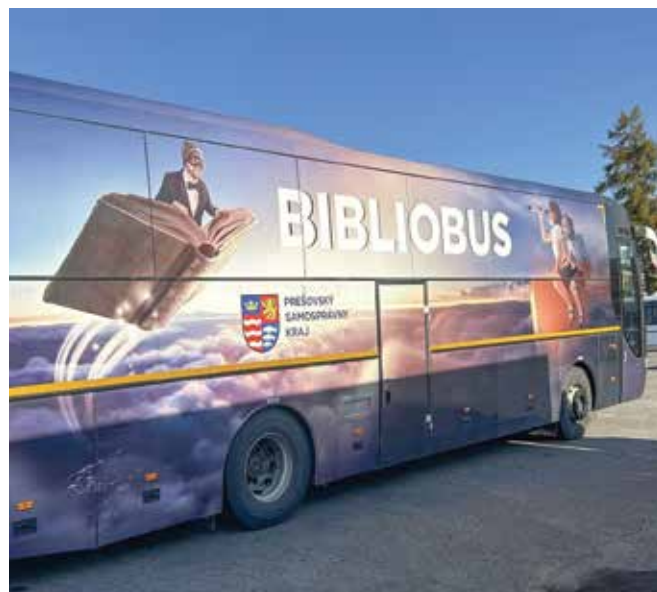
Viac než 15-tisíc dopravných kariet zdarma

Cestujúci v Prešovskom samosprávnom kraji si mohli od polovice augusta do konca septembra vybaviť dopravné karty zdarma. Túto možnosť využilo viac než 15-tisíc ľudí, z toho vyše 13 700 v zákazníckych centrách dopravcov, ostatní si karty vybavili online. Najviac dopravných kariet vydal dopravca SAD Prešov SK, a to 6165, nasledoval dopravca SAD Humenné s 5192 kartami a SAD Poprad, ktorý vydal 3745 kariet. Hodnota jednej karty je pritom približne šesť eur.

Posilňujeme spoje

Cestujúcich čakajú od 15. decembra zmeny cestovných poriadkov v železničnej i v autobusovej doprave. Cieľom je skvalitniť ponuku verejnej dopravy, zrýchliť cestovanie, zvýšiť mieru koordinácie a nadväznosti medzi autobusmi a vlakmi, ale aj reagovať na opodstatnené pripomienky cestujúcich. Na vybraných úsekoch sa tak posilní interval dopravy, zavedie sa taktová doprava a zabezpečia sa nadväzné prestupy. Spoje je potrebné overiť si na www.psk.sk

Knižnice na kolesách

Po Prešovskom kraji jazdia dva nové bibliobusy. Ide o pojazdné knižnice, ktoré poskytujú knižnično-informačné služby pre mestá a obce v okresoch Svidník, Stropkov, Poprad, Kežmarok a Levoča. Prvý a jediný bibliobus na Slovensku začal jazdiť ešte pred 30 rokmi a bol súčasťou Podduklianskej knižnice vo Svidníku. Dosluhujúce vozidlo sa aktuálne podarilo vymeniť a k nemu pribudlo ešte jedno pre Podtatranskú knižnicu v Poprade. Bibliobusy denne absolvujú v priemere osem zastávok, pričom v jednej obci strávia 15-60 minút. Návštevníci si môžu vybrať spomedzi 2000 titulov v podtatranskom a 4000 v hornozemľskom regióne.

Na hrade v Starej Ľubovni sa nakrúcala vianočná rozprávka

Ľubovniansky hrad sa stal magickou kulisou pre novú vianočnú rozprávku z koprodukcie Slovenskej televízie a TRIGON PRODUCTION. V hlavných úlohách sa predstavia viaceré známe tváre, medzi nimi i Viktória Jurištová, Zuzana Kanócz, Adam Joura či Martin Mňahončák. Príbeh o láske a medzigeneračných vzťahoch sa nakrúcal najmä na hrade a v jeho skanzene. Rozprávku Čarovné jablko uvedie STVR v premiére na Štedrý deň, 24. decembra, o 20.30 hod. na Jednotke. Nenechajte si to ujsť.

Zdroj: TRIGON PRODUCTION, autor: Tíngor Movie Stills

Vianočná burza pomoci

Prešovská krajská samospráva zorganizovala v polovici decembra Vianočnú burzu pomoci. Podujatie s charitatívnym rozmerom prinieslo na Úrad PSK stánky s vianočnými produktami zo stredných škôl a zariadení sociálnych služieb. Výťažok zo symbolického predaja pomôže núdznym v kraji. **Nadácia PSK pre podporu rodiny** im ho prerozdelenie ešte pred Vianocami. Pomôže aj mladšej rodine Magdovej z Ovčieho (okr. Prešov), ktorej deti 2-ročný Dominik a 6-ročná Melánia sú na titulnej strane novín spolu s mamou Máriou.

Rozprávkové Vianoce

Hornozemplínska knižnica vo Vranove nad Topľou pozýva na Rozprávkové Vianoce. Podujatie zamerané na zvyky a tradície vianočných sviatkov nielen vo svete, ale predovšetkým v regióne, sa uskutoční 20. decembra o 14.00 hod. v priestoroch knižnice.

26.12.2024 - 6.1.2025

VIANOCE

na hrade Ľubovňa

26.12. a 28. - 29.12.2024 11.00 h 13.00 h	Rozprávkové Vianoce na hrade Ľubovňa Netradičné vianočné prehliadky s rozprávkovým príbehom
27.12.2024 11.00 h 13.00 h	Vianoce na gazdovstve grófa Zamoyského Divadelné predstavenie v podaní Divadla ĽAMAGU zo Spišskej Starej Vsi
27.12.2024 - 29.12.2024 12.00 h 14.00 h	Vianočná komentovaná prehliadka skanzenu pod hradom Ľubovňa
28.12.2024 19.00 h	Vianoce u horárky Dzvihať za parobka a Štefánka zábava v horárni z Malého Ľipníka v skanzene
29.12.2024 16.00 h	Vianočný koncert Dominiky Gurbaľovej v hradnej kaplnke
1.1.2025 15.00 h	Novoročná sv. omša v hradnej kaplnke
6.1.2025 11.00 h	Bohoslužba nášho Pána, Boha a Spasiteľa, Ježiša Krista Sv. liturgia v chráme sv. Michala Archanjela v skanzene pod hradom Ľubovňa

Tatranská galéria Poprad
 Vás pozýva na výstavu prác celoslovenskej súťaže výtvarnej tvorby

ANJEL VIANOC 2024
 6.12.2024 – 2.3.2025

PREŠOVSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

úterok – piatok: 9.00 – 17.00
 sobota – nedeľa: 12.00 – 17.00
 Arkád 70, Hornozemplínska 12, Poprad

vyhodnotenie súťaže sprístupnené na
www.tatragaleria.sk